

ДОБРИ ЖОТЕВ СВИЛЕН

chitanka.info

Когато овчарят ни Свилен подкара осемнадесет години, баба и майка сериозно се обезпокоиха. Все на егрека при овцете стои, с кучищата се боричка, паша за стоката търси... По онова време прехвърли ли някой младеж осемнадесет години, смятаха го за застаряващ ерген.

Понякога, най-често баба, го подпитваше:

— Защо бре, чедо, не дохождаш у село?

— Да дохождам, ама кого да гледам?

— Ората, та кого.

Свилен навъсваше чело:

— По̀ ми е убаво на егрека. Сека вечер щурци ме приспиват, заран славейчетата ме будят. Още слънце не изгряло, тръгнеш бос по росните ливади, а земята като тръгне по стъпалата нагоре, чак до гърлото стигне и ми заблагни.

Един неделен ден баба и мама ме повикаха с някакъв заговорнически вид:

— Те — рече баба, — земи тоя самун леб, ръкатката мътеница и право на егрека при Свилен. Ти че останеш при овцете, а он да дойде тука!

Намеси се и майка ми:

— Ако пита защо, кажи му — не знам!

— А прани дрехи нема ли да му нося — промърморих озадачен.

— Дома че се премени — подсмихна се лукаво баба и неочаквано се сопна: — Много-много не питай! Айде!

Преминах първия хълм и си мислех: „Комай на хорото искат да го заведат — из свет да се измеша.“ Вече ходех на училище и можех да разгадавам някои от замислите на възрастните.

Надвесих се над Валога. Слънцето сушеше утринната роса. Видях кръглата трънена ограда на егрека, стадото в нея, сламената колибка на овчаря и десетината овчарски кучета.

Свилен ме засрещна широко усмихнат. Подадох му самуна и мътеницата. Той надигна ръката и я изпи до дъно. След туй зачупи от самуна едри залци и апетитно ги задъвка.

— Да беше си надробил попара — разсмях се аз.

Отвърна съвсем сериозно:

— На едно място отива сичко, там че се надроби.

Кучетата одобриха думите му, като разлюляха опашки. Гледах го и не знам за кой път установих какъв красавец е.

— Заръчаха аз да остана тук, пък ти да идеш вкъщи — издумах уж незаинтересовано.

Свилен ме изгледа с подозрение:

— Кои заръчаха?

— Баба и мама.

— Защо съм им?

— Не знам.

— Е, щом не знаеш, нема да идем!

Сума време го убеждавах, че щом са заръчали, трябва да ги послуша. Накрая без никаква охота склони, но все си намираще работа да се позабави. Без нужда влезе в егрека и заопипва виметата на овцете. Щом стигна до Мъркуша, зачеса я под гушката. Тя замижа от удоволствие и за благодарност изблея. Свилен отвърна на блеенето ѝ с блеене — беше чудесен имитатор. Като по даден знак заблея цялото стадо.

Доволен от ефекта, Свилен си науми да предизвика и магарето — зарева съвсем по магарешки. Марко се вторачи в него, насочи уши напред, хълбоците му заиграха учестено — ревова подготовка. Цяла минута от отворената му уста излизаха скрибуцания. Най-последно Валого поде оглушителния рев и го препрати към долищата.

Подканих го да побърза. Погледна ме недоволен. На близкото дърво кацна сврака и забърбори. Отвърна ѝ сърдито, по сврачешки. Кучетата предугадиха, че ще заминава, и го наобиколиха. Сборичка се с тях, като ръмжеше и пролайваше.

Отворих изхода на егрека и овцете се проточиха — напомняне повече да не се мотае. Направи се на нищо не разбрал, отскубна се от кучетата, затича и сграбчи овена Вакльо за витите рога. Оня това и чакаше — налетя. Свилен кривна встрани и го измами. Измаменият отново налетя. Стопанинът му, неподготвен за нападението, падна. Кучетата прогониха виторогия глупак, дето от шега не разбира.

Стадото излезе извън егрека. Нямаше как — трябваше да върви. Тръгна, без да ме погледне. Кучетата и те без желание се върнаха. Поведох стадото на паша и скрито поглеждах към него, докато хлътна зад превала.

Подир някое време по една от многото кози пътеки с коса на рамо се спусна Момчил. Връстници бяха със Свилен и малко нещо приятели. Щом ме видя, кривна към мен и подвижна закачливо:

— Овчаруваш ли? Овчаруваш ли?

— А ти защо не си на хорото? — запитах вместо отговор.

Той ме приближи и многозначително се почеса зад ухото:

— Да му опустее и орото.

— Видя ли нашия Свилен?

— Не само го видех, а и с него бех! Мани, мани...

— Зарежи това „мани“, ами разправяй!

Баба и мама го повикали, та двамата със Свилен да отидат на хорото. Така било по-разумно, вместо те двете да го водят. Облекли му най-новите дрехи. Той недоволно изсумтял:

— Да ви окапат и дрехите!

— Чумата да те ръгне — скарала му се баба.

За да се отърве от тях, тръгнал с приятеля си към хорото.

Момчил, разбира се, бил предварително подготвен. Трябвало да прави, да струва, но да го запознае с дошлата на гости при свои роднини Генка — мома от съседно село. Била една на баща и майка, не били сиромаси и вече се надявали на зет. И той, сиромашинката, щял да си намери късмета, и те щели да имат стопанин на място.

Отишли на хорото. Свилен стоял като на тръни.

— Те това е убавец! — възкликнал, щом го зърнал деда Митрия.

Стоимен Иванчов добавил:

— За убавец, убавец е. Само го никакъв не видиме. Ама я ако съм мома, жив че го изручам.

Убавецът свил черните си вежди. Няколко измежду поотраканите моми начаса съчинили песен:

*Какво е слънце светнало
на нашто оро убаво.
Не било слънце светнало,
най ми бил Свилен ергенин...*

Възпетият хубавец се изчервил и ни натам, ни насам. Момчил му прошушнал да се доближат до другоселката. Оня не помръднал от

мястото си. Тогава приятелят му се престрашил и помахал на Генка. Тя храбро доближила. Сега пък Момчил се объркал и подхванал един никакъв разговор:

— Лани ли беше, по лани ли, бях у ваше село.

— Е па, може — отвърнала момата, погледнала Свилен и почервеняла.

После опитал да налучка по-смислен разговор. През това време Свилен ни приемал, ни предавал. Щом усетили, че тук нещо не върви, момите певици подели втора песен:

*Светнала звезда — Деница
на нашто оро убаво.
Не било звезда Деница,
най-била Генка убава...*

Деда Митрия този път се провикнал:

— Очи ми се нагледаха и уши ми се наслушаха. Сполай ти, Свилене! Сполай ви, девойчета!

Момчил подканил прекъсналите музиканти да засвирят хоропроводната. Мало и голямо се хванали на хорото. И Момчил се хванал, като оставил работата на Генка. Тя разбрала тежката си задача и затърсила очите на Свилен. Дори ръката му похванала:

— Да идеме и ние на оро, а?

Той смотолевил:

— Ти иди, я че дойдем.

Момата заиграла до Момчил в очакване Свилен да се хване от другата ѝ страна. Само че очакваният щукнал.

— Как така щукнал? — изненадах се.

Момчил скърши рамене:

— Те така, щукна! Като видех това, манах и оро, и сичко, па нарамих косата барем да окосим ливадата — че изгори.

— Пустият му Свилен — рекох на себе си, — къде ли е сега?

— Знам ли го — засмя се приятелят му, — оди не къде ветърът да го продуха.

Тъкмо Момчил замина и на хълма върху фона на небето изскочи беглецът. Поспря и завика с отприщено гърло:

— Караманеее, Лискооо, Шабанеее, Мечооо...

Както бяха легнали, кучетата се вдигнаха на предните крака, наостриха уши и без да губят секундица, се понесоха към него.

Стопанинът им нямаше търпение да ги дочака и също се стрелна към тях. Срећнаха се някъде в подножието на хълма. Кучешката вълна го събори и започна мелето. Те лаят и той лае. Заедно с това от устата му не слизат имената им. Прегръща къде което свари, целува ги по муцуните и възкликва: „Оооф, Мурджо, Лиско, че ви изручам...“

Стадото остави пашата и заблея. Марко зарева неподражаемо. Свилен извика с отпуснато сърце: „Маркоо“, и затича към стадото — кучетата подире му. Вакльо разлюля дългите си повесма и се хвърли в атака. Стопанинът му отскочи и докато овенът се подготви за ново нападение, се метна върху гърба му. Кучетата и този път развалиха битката.

Не исках да го разпитвам. Пък и той нямаше желание да разказва. Предадох му овчарския кривак и тръгнах към къщи. Изпрати ме с очи. В погледа му, както ми се стори, съзрях внезапна тъга. „Дали все пак не му домъчня за Генка“, помислих си.

Вкъщи се завърнах привечер. На двора сварих баба, мама и Милка да разговарят тихо и оживено. Влязох в стаята и се изтегнах. Макар и откъслечно, разговорът им достигна до мен. Най-вече приказваше Милка. Долавях думи като: „Генка, Свилен, маджии, коса от мома, змея“...

Тази Милка разправяше, че когато била мома, я залюбил змей, който идвал при нея нощем. Оплакала се на баща си. През нощта той застанал пред вратата с брадва. По някое време видял как светнало и замахнал с оръжието си. На сутринта намерили капки кръв. Но змеят оздравял и продължил да я посещава. Отървали я с магии.

Досещах се — трите се сговаряха с помощта на Милка да направят магия, та Свилен да не бяга от Генка. Приказвах до късно. Заспал съм с мисълта, че въпросните магии по някакъв начин непременно ще отворят работа и на мен.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.